

Svenska Freds kampanj Stoppa vapenexporten till kriget i Jemen nov. – dec. 2019

Kriget i Jemen

Den saudiledde koalitionen bombningar i Jemen har lett till vad FN kallar världens värsta humanitära kris. Allt fler dödas, skadas och svälter ihjäl, många av dem barn, när koalitionen som del av sin strategi attackerar mattransporter och civila.

Sedan koalitionen inledde bombningarna har Sverige godkänt vapenexport till Saudiarabien och fem av åtta koalitionsparter, enligt Svenska Freds sammanställning. Ett halvår efter att Förenade arabemiraten gick in i kriget i Jemen, i november 2015, fick Saab ett kontrakt på radar- och stridsledningssystemet GlobalEye för ett värde av tio miljarder kronor till landet. Detta system har ännu inte levererats och går fortfarande att stoppa, om den politiska viljan finns. Saudiarabien har gått från att vara en storkund av svenska vapen till en jämförelsevis mindre sådan de senaste åren men så kallade följdleveranser till landet fortsätter. Enligt den franska grävorganisationen Disclose, som publicerat läckta dokument från den franska underrättelsetjänsten, ingår Saabs radar- och stridsledningssystem Erieye och patrullbåtar från Swedship Marine i den saudiska krigföringen i Jemen. Vapen och militär materiel exporteras för att användas, också de svenska.

Det går att förändra

Ansvarig minister Morgan Johansson har konsekvent hänvisat till att det är myndigheten ISP som fattar besluten och till att långtgående avtal gör det svårt att avbryta leveranserna. Det är sant att det svenska systemet ger vapenindustrins intresse av stabilitet hög prioritet men systemet saknar inte politiskt handlingsutrymme. ISP lyssnar på politiska uttalanden och regeringen har också möjlighet att begära att ISP lämnar över affärer som handlar om till exempel ett visst mottagarland till regeringen för beslut. Det är just för att regeringen ska ha möjligheten att fatta beslut i särskilt viktiga fall. Det borde de självfallet göra med affärer som är så kontroversiella som de till de krigförande parterna i Jemen.

Beslutet den 15 oktober 2019 om att stoppa all svensk vapenexport till Turkiet är ett tydligt bevis på att Sverige har alla möjligheter att stoppa vapenexporten - om den politiska viljan finns. Vi förväntar oss nu att samma beslut fattas för den omfattande vapenexport som står på tur till Förenade Arabemiraten och kriget i Jemen.

I det så kallade Januariavtalet tog S, MP, C och L ställning emot vapenexport till ickedemokratier som deltar militärt i Jemen. Detta ställningstagande har dock ännu inte resulterat i någon förändring i praktiken.

Vi kräver:

- Ett omedelbart stopp för all krigsmaterielexport från Sverige till den saudiledde koalitionen, inklusive följdleveranser. Detta kan ske, helt utan några lag- eller regeländringar, genom

att regeringen begär att ISP lämnar över alla ärenden som handlar om export till dessa länder till regeringen för beslut.

- Att tillståndet för Saabs leverans av radarsystemet Globaleye till Förenade arabemiraten dras tillbaka så att den saudiledda koalitionen militära förmåga inte ökar ytterligare. Att den svenska regeringen följer länder som Danmark, Finland, Norge och Tyskland och tar tydlig politisk ställning mot vapenexport till de krigförande parterna.
- Att regeringen aktivt, inom EU och FN, driver att även andra vapenexporterande länder gör denna markering och stoppar sin export. Inom Europeiska rådet har Sverige möjlighet att driva att EU inför ett vapenembargo mot de krigförande parterna.